

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Навчально-науковий Інститут мистецтв

Кафедра методики викладання образотворчого
і декоративно-прикладного мистецтва та дизайну

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЛАСТИЧНЕ МИСТЕЦТВО

Освітня програма	<u>Середня освіта (Образотворче мистецтво)</u>
Спеціальність	<u>014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)</u>
Спеціалізація	<u>014.12 Образотворче мистецтво</u>
Галузь знань	<u>01 Освіта / Педагогіка</u>

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 31 серпня 2018 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Пластичне мистецтво
Викладач (-і)	Тимків Б.М.Синишин Л.О.
Контактний телефон викладача	0974401515,0968752758
E-mail викладача	tymkivbm@gmail.com ; lilia-if@ukr.net .
Формат дисципліни	денна / заочна
Обсяг дисципліни	9 кредитів ECTS; 270 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=61&id_cou=6694
Консультації	Консультації до самостійної роботи проводяться дистанційно та на практичних заняттях в аудиторії згідно розкладу.
2. Анотація до курсу	
<p>Зміст навчання пластичного мистецтва забезпечується освітньою програмою підготовки фахівців IV рівня акредитації «бакалавр», «магістр» за спеціальністю 014. 12 - Середня освіта. "Образотворче мистецтво" та передбачає кваліфікацію вчителя образотворчого мистецтва та художньої культури. Викладача дисциплін художньо-естетичного циклу. Керівника студій (гуртків) за видами мистецтва та художньої творчості. В процесі художньо-педагогічної підготовки фахівців для загальноосвітніх шкіл важливе місце належить пластичному мистецтву як одному з провідних видів образотворчого мистецтва. Дисципліна пластичне мистецтво у навчальному плані належить до циклу дисциплін вільного вибору студента і має вагомий освітньо-виховний вплив на становлення особистості вчителя образотворчого мистецтва та розвиток його креативних здібностей.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою викладання дисципліни є базова підготовка майбутнього спеціаліста до теоретичного та практичного застосування знань з об'ємно-просторової пластики, знайомство з закономірностями та видами об'ємно-просторових форм, а також методика послідовного її вивчення. Сформуванню у студентів систему професійних умінь і навичок створювати об'ємно-просторові форми в різних техніках з використанням різних матеріалів; розвивати творчі здібності та підготувати студентів до професійної роботи в школі та позашкільної роботи в закладах художньої творчості дітей.</p> <p>Завданням забезпечити тісний зв'язок між теоретичними та практичними заняттями студентів, сформуванню системи професійних умінь для вирішення завдань педагогічної діяльності майбутнього фахівця. Вивчення навчальної дисципліни «Об'ємно-просторова пластики» є ознайомлення з принципами властивостей форми, аналізу об'єктивних закономірностей організації форми в цілісну, стійку для сприйняття систему, виховувати у студентів працьовитість, відповідальність до виконання завдань, дисциплінованість, самостійність.</p> <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • науково-практичні та практичні основи побудови об'ємно-просторових форм; • основні поняття та терміни з об'ємно-просторової пластики; • об'єктивні властивості та основні закономірності побудови об'ємно-просторових форм; • методи формоутворення елементів форми; • види об'ємно-просторової пластики; • внесок відомих теоретиків та практиків зарубіжного та українського мистецтва; <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • творчо апробувати основні методи об'ємно-просторової пластики; • застосовувати засоби формоутворення, стилізувати і створювати декоративні вироби в довершеному художньому образі; • організувати архітектоніку площинних і об'ємних форм; • методично й творчо використовувати закономірності кольорознавства в роботі з папером та тканиною, асоційоване відображення кольору; • перетворювати площинні композиції на об'ємно-просторові; 	

- на високому мистецтвознавчому рівні аналізувати методи та види об'ємно-просторової пластики;
- застосовувати сучасні методи викладання об'ємно-просторової пластики як творчої діяльності в навчальних закладах;
- критично аналізувати нові тенденції розвитку сучасного мистецтва.

4. Результати навчання (компетентності)

ЗК 5. Соціально-особистісні навички. Адаптивність, комунікабельність, креативність, толерантність, критичне мислення, прагнення самовдосконалення, самокритичність, наявність стійкого світогляду та наполегливість у досягненні мети. Здатність використовувати базові знання про стан і проблеми візуального мистецтва сучасного світу й України зокрема, розвивати етно та еко-культуру в суспільстві засобами дизайну, образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість, розробляти, організувати та управляти проектами з мистецької та виставкової діяльності. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт, діяти соціально-відповідально та свідомо

Фахові компетенції. ФК 7. Здатність до розкриття ідеї та сюжету художнього твору засобами застосування різноманітних мистецьких технік у різних видах і жанрах образотворчого мистецтва.

ФК 8. Здатність творити відповідно до канонів краси, образного сприйняття та аналізу довкілля, самовдосконалення творчих здібностей, естетичного смаку й естетичних потреб.

ФК 9. Здатність відображати статичні та динамічні моделі у тривимірних композиціях із застосуванням традиційних і нетрадиційних матеріалів у різноманітних жанрах.

ФК 10. Здатність до творчого застосування набутих професійних теоретичних знань і практичних умінь в сучасному образотворчому, декоративному мистецтві й етнодизайні.

ФК 11. Здатність застосовувати навички суміжних дисциплін у власній образотворчо-педагогічній діяльності.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	10
практичні	20
самостійна робота	40

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибіркового
I	014. 12 СО. ОМ.	I	вибіркового

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
------------	---------------	------------	---------------	-------------	------------------

1. Вступна лекція. Види пластичного мистецтва.	лекційне	[11, 12, 14, 17, 22]	Вивч.лекц. матеріалу 4год.		
2. Сприймання пластичного мистецтва, аналіз ознак та їх синтез.	лекційне	[6, 14, 17, 22]	Вивч. іл. матер.2год		
3. Сировинні матеріали для виготовлення керамічних виробів.	лекційне	[14, 17, 22]	Вивч. іл. матер.2год		
4. Рецептний склад керамічних мас.	лекційне	[6, 14, 17, 22]	Вивч. іл. матер.2год	20б.	протягом двох тижнів
5. Розробити рельєфні розетки різних геометричних форм.	практичне	[3, 5, 7, 8, 9, 10]	Графічна композ. 4год.	20б.	протягом двох тижнів
6. Робота над формою та композиційним рішенням керамічного пласта.	практичне	[3, 5, 7, 8, 9, 10]	Створ. граф. композ., друк 4год.	20б.	протягом двох тижнів
7. Графічне виявлення об'ємної форми.	практичне	[3, 5, 7, 8, 9, 10]	Ескіз граф. панно 4год.	20б.	протягом двох тижнів
8. Підготовка матеріалу та формування виробу.	практичне	[3, 5, 7, 8, 9, 10]	Викон. граф. панно 4год.	20б.	протягом двох тижнів
9. Декорування виробу.	практичне	[3, 5, 7, 8, 9, 10]	Викон. граф. панно 4год.	20б.	протягом двох тижнів
Обсяг курсу					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
лекції			10		
практичні			20		
самостійна робота			40		
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)		Нормативний / вибірковий	
II	014. 12 СО. ОМ.	II		вибірковий	
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання

1. Основні закономірності побудови об'ємних форм.	лекційне	[11, 12, 14, 17, 22]	Вивч.лекц. матеріалу 4год.		
2. Формування виробів рідким шпалерним способом.	лекційне	[6, 14, 17, 22]	Вивч. іл. матер.4год		
3. Стилзація, гармонійна єдність форми й елементів декорування виробів, композиції моделей.	лекційне	[14, 17, 22]	Вивч. іл. матер.2год		
4. Основні способи і принципи створення пластичних структур.	практичне	[3, 5, 7, 8, 9, 10]	Графічна композ. 4год.	20б.	протягом двох тижнів
5. Робота над формою та композиційним рішенням.	практичне	[3, 5, 7, 8, 9, 10]	Графічна композ. 4год.	20б.	протягом двох тижнів
6. Підготовка матеріалу та формування виробу.	практичне	[3, 5, 7, 8, 9, 10]	Створ. граф. композ., друк 4год.	20б.	протягом двох тижнів
7.Формування виробу.	практичне	[3, 5, 7, 8, 9, 10]	Ескіз граф. панно 4год.	20б.	протягом двох тижнів
8. Декорування виробу.	практичне	[3, 5, 7, 8, 9, 10]	Викон. граф. панно 4год.	20б.	протягом двох тижнів

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	10
практичні	20
самостійна робота	40

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
III	014. 12 СО. ОМ.	III	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
1.Сировинні матеріали для виготовлення керамічних виробів.	лекційне	[11, 12, 14, 17, 22]	Вивч.лекц. матеріалу 4год.		
2. Декорування керамічних виробів під поливними барвниками.	лекційне	[6, 14, 17, 22]	Вивч. іл. матер.4год		
3. Конструктивні форми з глини. Виконати вправи за зразком формоутворення і виявлення декоративних	лекційне	[14, 17, 22]	Вивч. іл. матер.2год		

пластичних елементів.					
4. Пошуки образу, форми та композиційним рішенням.	практичне	[3, 5, 7, 8, 9, 10]	Графічна композ. 4год.	20б.	протягом двох тижнів
5.Робота над формою та композиційним рішенням.	практичне	[3, 5, 7, 8, 9, 10]	Створ. граф. композ., друк 4год.	20б.	протягом двох тижнів
6.Підготовка матеріалу та формування виробу.	практичне	[3, 5, 7, 8, 9, 10]	Ескіз граф. панно 4год.	20б.	протягом двох тижнів
7. Формування виробу.	практичне	[3, 5, 7, 8, 9, 10]	Викон. граф. панно 4год.	20б.	протягом двох тижнів
8. Декорування виробу.	практичне	[3, 5, 7, 8, 9, 10]	Викон. граф. панно 4год.	20б.	протягом двох тижнів
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації навчального процесу за кредитно-модульною системою здійснюється шляхом поточного, модульного, підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання. Поточний контроль – це оцінювання навчальних досягнень студента (рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів), здобутих під час проведення аудиторних занять, виконання самостійної роботи, консультаціях (під час відпрацювання пропущених занять чи за бажання підвищити попереднє оцінювання) та активності студента на занятті. Поточний контроль реалізується у формі оцінювання поетапності виконання практичних та самостійних робіт.				
Вимоги до письмової роботи	В рамках навчально-виховного процесу, з метою визначення рівня знань, умінь та навичок студентів проводиться контрольна, робота за матеріалами лекційного курсу.				
Семінарські заняття	Навчальним планом не передбачені				
Умови допуску до підсумкового контролю	Підсумковий контроль знань з дисципліни проводиться у формі заліку й екзамену. Залік проводиться за результатами поточного оцінювання поетапності практичних робіт та у формі оцінювання практичної роботи на кафедральному перегляді; Екзамен проводиться у комбінованій формі; – у письмовій формі; – у формі оцінювання практичної роботи на кафедральному перегляді; Підсумковий контроль проводиться на				

	<p>останньому занятті.</p> <p>Підсумковий контроль з дисципліни проводиться у формі семестрового заліку. Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру за всіма видами робіт, передбачених навчальним планом.</p> <p>Підсумкова кількість балів з дисципліни визначається як сума балів поточного та модульного контролю, а також самостійної роботи студента.</p>
--	---

7. Політика курсу

Вивчення пластичного мистецтва як академічної дисципліни дає необмежені можливості для творчого розвитку студентів і позитивно впливає на формування творчих якостей та високої художньої культури. Політика курсу базується на формуванні результатів навчання студента із академічної доброчесності. Неприпустимі плагіат та списування.

Обов'язкове виконання практичних завдань. Пропущені лекційні заняття відпрацьовується студентом відповідно до вимог кафедри. Пропущені практичні заняття, незалежно від причин пропуску, студент відпрацьовує в позаурочний час, попередньо узгоджений з викладачем. Слід наголосити, що місія курсу - виявити у студентів бажання свідомого вивчення та опанування того чи іншого виду мистецтва, створити відповідне тло для формування у студентів системи компетентностей, передбачених навчальною програмою. Успішне засвоєння студентами курсу відкриває їм шлях до реалізації власних творчих задумів від виконання дизайнерських проектів до виконання в матеріалі, а також дає змогу застосовувати набуті знання, уміння й навички в художньо-педагогічній діяльності. Виходячи з цього, поведінка студентів має відповідати високій репутації університету.

У випадку порушень - реагування згідно положень:

https://docs.google.com/viewer?url=https%3A%2F%2Fpnu.edu.ua%2Fwp-content%2Fuploads%2F2019%2F02%2Fcode_of_honor.doc

8. Рекомендована література

1. Антонович Є. А., Захарчук-Чугай Р. В., Станкевич М. Є. Декоративно-прикладне мистецтво : навч. посібник. Львів : Світ, 1992. 272с.
2. Антонович Є. А., Селівачов М.Р. Декоративно-прикладне мистецтво з практикумом у навчальних майстернях : навч. посібник. Київ : РНМК, 1993. 115с.
3. О.Е. Базилевич «Виробництво гончарного посуду». 2-е вид. випр. і доп. М .: Державне видавництво місцевої промисловості РРФСР, 1994. 49 с.
4. Баран Р. Рукотворна пам'ять глини. Животоки. : Коломия: Народний дім, 1994.
5. Бех І. Д. Особистість у просторі духовного розвитку : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2012. 256 с.
6. Гоберман Д. Н. Мотиви гуцульського керамічного розпису. Київ: Дух і ера, 2005.-184 с.
7. Гнатюк М. В. Красною гір натхненні: Народне мистецтво Гуцульщини і Покуття (кінець XIX – початок XX ст.). Майстри, школи, музеї. Івано-Франківськ : ПНУ ім. В. Стефаніка, 2010. 322 с.
8. Гнатюк М. В. Образотворче і дек.-прикладне м-во (осн. обр. грамоти): навч. посіб. Ч. І. Івано-Франківськ: Ярина, 2016. 196 с.
9. Гнатюк М. В. Образотворче і дек.-прикладне м-во. Методика н-ня дітей мол. віку : навч. посіб. Ч. II. Івано-Франківськ : Ярина, 2017. 246 с.
10. Археологія України: Курс лекцій: Навч. посібник / Л. Л. Залізняка, О. П. Моця, В. М. Зубар, В. В. Отрощенко, К. Бунятян, Р. В. Терпиловський; за ред. Л. Л. Залізняка. Київ : Либідь, 2005. 504 с.
11. Захарчук-Чугай Р. В. Українське народне декоративне мистецтво : навч. посіб. Київ : Знання, 2012. 242 с., іл.
12. Гринюк М. М. Роль традицій в професійному мистецтві. Мистецькі студії '02. Косів : Писаний камінь, 2002. С. 35— 39.
13. Енциклопедія українознавства / Під ред. В. Кубійовича. Київ : 1994. 345 с.
14. Івашків Г. Декор української народної кераміки XVI – першої половини XX ст. Львів, Стрий:

Укрпол, 2007. 95 с.

15. Історія української культури : в 5 т. / гол. ред. Б.Є. Патон та ін. Київ : Наукова думка, 2005. 2017 с.; іл.
16. Кара-Васильєва Т.В., Чегусова З.А. Декоративне мистецтво України ХХ століття . Київ: Либідь, 2005. 274 с.
17. Колупаєва А. Українські кахлі XIV – ХХ ст. Історія. Типологія. Іконографія. Ансамблевисть. / наук. ред. М. Станкевич. Львів: Інститут народознавства НАН України, 2006. 384 с., іл.
18. Король С. «Виставка промислів і рукоділля» 1851 р. у Львові як чинник ідентичності львівської школи декоративно-прикладного мистецтва. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Мистецтвознавство. Архітектура*. 2008. № 7. С. 93–100.
19. Крутенко Н.Г. Розповіді про кераміку. Київ : Либідь, 2002. 252 с.
20. Лашук Ю. Покутська кераміка. Українське народознавство. Опішне : Українське Народознавство, 1998. 160 с., іл.
21. Легенький Ю.Г. Від ремесла до творчості : збірник / Юрій Григорович Легенький. Київ : Час, 1990. 120 с.
22. Мерилін С. «Кераміка. Енциклопедія ». М. : « Арт-народник », 2012. - 192с.
23. Мотиль Р. Я. Кераміка // Енциклопедія сучасної України : у 30 т / ред. кол. І. М. Дзюба та ін. ; НАН України, НТШ, Координаційне бюро енциклопедії сучасної України НАН України. Київ, 2003–2019.
24. Петрашенко В. О. Керамічне виробництво як галузь давньоруського ремесла // Енциклопедія історії України : у 10 т. ; редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. ; Інститут історії України НАН України. Шаблон: Київ : Наук. думка, 2007. Т. 4
25. Нога О., Шмагало Р. Між Сходом і Заходом. Кераміка Галичини кінця ХІХ – початку ХХ ст. в контексті міжнародних зв'язків. Контакти і взаємовпливи. Львів : 1994. 120 с.
26. Рижов С.М. Давня кераміка України. Київ : Колора, 2001.
27. Селівачов М. Р. Лексикон української орнаментики (іконографія, номінація, стилістика, типологія) / М. Р. Селівачов ; передмова акад. М. В. Поповича. 2-ге вид. Київ : Ред. вісн. "Ант", 2009. ХІХ, 408 с.
28. Сковронський В.М. Побутові вироби та іграшки з глини. Київ : Урожай, 1994.
29. Тимків Б.М. Формування художньої етнокультури студентів засобами народного декоративно-прикладного мистецтва // Етнос і культура. Часопис Прикарпатського університету ім. В.Стефаника: Збірник наук.-теорет. статей. Івано-Франківськ: Плай, 2003. № 1. С.131-135.
30. Ткачук Т.М., Тимус К.Л. Галицькі керамічні плитки із рельєфним зображенням та гончарні клейма. Старий часопис. Івано-Франківськ : Плай, 1997.
31. Шмагало Р. Косівська мистецька школа у світі першої половини ХХ ст. *Вісник ЛНАМ. Спецвипуск ІІІ*. Львів: Вісник ЛНАМ, 2007.
32. Художня культура України: Навч. посібник / Л. М. Масол, С. А. Ничкало, Г. І. Веселовська, О. І. Оніщенко : за заг. ред. Л. М. Масол. Київ : Вища школа, 2006. 239 с.; іл.
33. Чегусова З.А. Декоративне мистецтво України кінця ХХ с. Київ : ЗАТ «Атлант ЮЕмСі», 2002. 245 с.
34. Зиненко Т. Н. Симпозиумы художественной керамики и их место в современном арт-процессе // *Universum: Филология и искусствоведение: электронный научный журнал* 2014. № 6 (8). URL: <http://7universum.com/ru/philology/archive/item/1400>.
35. Рукотвори. Народне мистецтво online. URL : <http://www.rukotvory.com.ua>
36. Соколів М.Н. Vseslova [Електронний ресурс] : словник / М.Н. Соколів – Режим доступу до сл.: <http://vseslova.com.ua/word/Кераміка-46359u> (назва з екрана).

Викладачі: Тимків Б.М. Синишин Л.О.